

KORRALDUS

22.01.2026 nr DM-134490-2

Kilksama liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-520171 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 59 lõike 2 punkti 6, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes keskkonnaportaali 25.03.2025 kandeale ning koodile KLO9136079, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. muuta Kilksama liivakarjääris maavara kaevandamiseks ja vee erikasutuseks antud keskkonnaluba nr KL-520171 järgmiselt:

1.1.1. lisada maapõue eriosa vormile kõrvaltingimus: mäeeraldise ja teenindusmaa lõunapoolsetel lahustükkidel (katastriüksustel Vahtra liivakarjäär 1 ja Vahtra liivakarjäär 2) kaevandamine (sh ka raadamine, katendi koorimine, materjali väljamine ja transport, karjäärisiseste teede rajamine, ala korrastamine) võib toimuda vaid väljaspool kanakulli pesitsusaega ehk perioodil 01.08-28.02.

1.2. Viia sisse vastavad muudatused keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS.

1.3. Jätta kehtima kõik teised loale määratud andmed ja nõuded.

Maavara kaevandamise keskkonnaluba KL-520171 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Jalgpalli tn 21) omab maavara kaevandamiseks ja vee erikasutuseks antud keskkonnaluba nr KL-520171 (kehtivusaeg 23.08.2024 - 23.08.2032), mis annab õiguse Kilksama liivakarjääris täiteliiva kaevandamiseks ja karjäärivee juhtimiseks suublasse.

Kilksama liivakarjäär asub Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas Kilksama liivamaardlas (registrikaardi nr 997) riigile kuuluvatel kinnistutel Vahtra liivakarjäär 1 (katastritunnus 80901:001:1717, registriosa nr 25496550) ja Vahtra liivakarjäär 2 (katastritunnus 80901:001:1716, registriosa nr 25496450), mille valitsejaks on Majandus- ja

Kommunikatsiooniministeerium ja volitatud asutuseks Maa- ja Ruumiamet, ning eraomandisse kuuluval kinnistul Ilvese (katastritunnus 73001:002:0004, registriosa nr 1257306).

KOTKAKLUBI (registrikood 80081142) andis Keskkonnaametile teada uuest kanakulli pesast 19.03.2025 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 19.03.2025 numbriga 7-16/25/5571). Keskkonnaamet saatis info keskkonnaportaali 25.03.2025 kirjaga 7-16/25/6031. Kanakulli pesa ümber piiritleti leiukoht vastavalt kanakulli tegevuskava leiukoha piiritlemistele põhimõtetele.

Kanakull on hajusalt levinud haudelind. Eestis pesitseb 400–600 paari kanakulle, kuid eelmise sajandi lõpul oli arvukus kaks korda kõrgem. Kanakull on Eesti Punases Nimestikus arvatud ohualtite liikide hulka ning kuulub II kaitsekategooriasse. Kanakull eelistab pesitseda vanas okasmetsas ning peab saagijahti nii metsaaladel kui kultuurmaastikus. Antud leiukohas on peamiseks liiki ohustavateks teguriteks pesapaikade hävimine, toidubaasi vähenemine ning pesitsusaegne häirimine.

Pesapaikade hävimine on Eesti kanakullipopulatsiooni jaoks suure tähtsusega ohutegur, mille tõttu on olemasolevate elupaikade tingimuste püsimine liigi asurkonna säilimiseks ja kasvamiseks (kaitse-eesmärk) eriti oluline. Kaevandamise käigus plaanitakse kanakullile pesitsemiseks sobiliku metsamaa raadamist. Kaudne negatiivne mõju seisneb metsamaa pindala vähenemises ja väga pikaks ajaraamiks kaob kavandatava tegevuse alal võimalus potentsiaalselt sobiliku pesapaiga puistu kujunemiseks.

Toidubaasi vähenemine on liigi kaitse tegevuskavas loetud suure tähtsusega ohuteguriks. See on otseselt seotud ka teiste ohuteguritega, eriti pesapaikade hävimisega, sest kanakull kasutab vanu metsi peamise toitumisbiotoobina. Kaevandamise käigus Vahtra liivakarjäär 1, Vahtra liivakarjäär 2 ja Ilvese kinnistutel raadamisele kuuluv puistu on väikese pindalaga. Kanakulli leiukohta asustavate isendite jaoks suurt olulisust ei oma kinnistud Vahtra liivakarjäär 2 ja Ilvese, sest neil maaüksustel on puistu noor. Tõenäoliselt kanakull neid alasid saagijahiks kasutab, kuid nende raadamine ja liivakarjäärina kasutamine ei mõjuta tema toitumistingimusi märkimisväärselt. Peale kaevandamise lõppu taastatakse ala metsamaana. Kavandataval tegevusel on kokkuvõttes nõrgalt negatiivne mõju.

Pesitsusaegset häirimist loetakse keskmiseks ohuteguriks [1]. Kilksama liivakarjäär piirneb kanakulli elupaigaga ning pesa asub karjääri lõunapoolsete lahustükkide piirist ca 110 meetri kaugusel. Kanakull on pesitsusaegse häirimise suhtes kõige tundlikum pesitsemiseks valmistumise, munemise, haudumise ja väikeste pesapoegade ajal, mil häirimine võib kergesti põhjustada pesitsuse ebaõnnestumist (Penteriani & Faivre 2001, Kontkanen jt. 2004). Ehkki igasugune inimese viibimine pesa läheduses tundlikul perioodil võib kanakulli häirida, on peamiseks häirefaktoriks siiski pesitsusaegsed raietööd, mille puhul häirimise intensiivsus on suurem ning kestus pikem. Kontkanen jt. (2004) on hinnanud, et kanakulli pesitsust ohustavad eeskätt lähemal kui 300 m pesast toimuvaid raied ja selle soovitusel mittejärgimist tuleks käsitleda liigi häirimisena [2]. Kaevandamise käigus on ette näha ka teisi kanakulli leiukohta asustavaid isendeid potentsiaalselt häirivaid tegevusi peale raadamise: pinnasetööd, kaevetööd, transport jms. Kõige olulisemaks häiringuks saab pidada võimalikku müra levikut elupaika.

Taali metskond 55 maaüksuse mets on kriitiliselt vajalik, kuid tõenäoliselt ebapiisav puhver müra leviku tõkestamiseks. Kaevandamisel on negatiivne mõju.

Looduskaitseseaduse § 55 lg 6¹ p 2 kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Kanakulli pesitsusperiood kestab 1. märtsist kuni 31. juulini. Kuna karjäär koosneb kolmest lahustükist ja põhjapoolne neist jääb kanakulli pesast enam kui 300 m kaugusele, ei ole proportsionaalne kaevandamist piirata põhjapoolisel lahustükil Ilvese kinnistul (katastritunnus 73001:002:0004). Arvestades aga pesa kaugust, saavad karjääri lõunapoolsetel lahustükkidel mürarikkad tegevused toimuda vaid väljaspool kanakulli pesitsusaega ehk perioodil 01.08-28.02. Selliselt vähendatakse kanakulli pesitsusaegset häiringut. Seega tuleb Kilksama liivakarjääri keskkonnaloale lisada järgmine kõrvaltingimus: **mäeeraldise ja teenindusmaa lõunapoolsetel lahustükkidel (katastriüksustel Vahtra liivakarjäär 1 ja Vahtra liivakarjäär 2) kaevandamine (sh ka raadamine, katendi koorimine, materjali väljamine ja transport, karjäärisiseste teede rajamine, ala korrastamine) võib toimuda vaid väljaspool kanakulli pesitsusaega ehk perioodil 01.08-28.02.**

Eeltoodu alusel algatas Keskkonnaamet Kilksama liivakarjääri keskkonnaloa muutmiseks ja kanakulli kaitseks loale kõrvaltingimuse kandmiseks menetluse nr M-134490. Teisi loale määratud andmeid ja nõudeid ei muudeta.

[\[1\]](#) Kanakulli (*Accipiter gentilis*) kaitse tegevuskava

[\[2\]](#) Kanakulli (*Accipiter gentilis*) kaitse tegevuskava

3. KAALUTLUSED

3.1. Täiendavad kaalutlused

Keskkonnaloa menetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust (edaspidi HMS) ja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi KeÜS) 5. peatükki. Haldusakti kehtetuks tunnistamise kohta sätestatud kohaldatakse ka haldusorgani poolt haldusakti muutmise suhtes (HMS § 64 lg 1). Haldusakti muutmise otsustamise pädevus on haldusorganil, kelle pädevuses oleks haldusakti andmine haldusakti muutmise ajal (HMS § 68 lg 2 koostoimes HMS § 64 lg 1). Keskkonnaloa andjaks on Keskkonnaamet (KeÜS § 41 lg 5, maapõueseaduse § 48). Seega on Keskkonnaametil õigus muuta Marina Minerals OÜ-le kuuluvat keskkonnaluba nr KL-520171.

Haldusmenetlus algab haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks haldusorgani initsiatiivil algatatud haldusmenetluses menetlusosalise suhtes esimese menetlustoimingu sooritamisega (HMS § 35 lg 1 p 3). Haldusorgan otsustab haldusakti muutmise kaalutusõiguse kohaselt (HMS § 64 lg 1 ja 2). Haldusaktile võib kehtestada kõrvaltingimuse, kui haldusakti muutmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3).

Keskkonnaportaali kanti 25.03.2025 uus kanakulli leiukoht (KLO9136079) ning arvestades liigi kaitsestaatust ja tegevuskava, tuleb seada lähipiirkonnas kaevandamisele piirangud, et vältida

pesitsusaegseid häiringuid.

Arvestades eelnevat algatas Keskkonnaamet keskkonnaloa nr KL-520171 muutmise.

Vastavalt KeÜS § 59 lg 2 punktile 6 võib loa andja muuta keskkonnaloa tingimusi, kui seire, uuringute või muude meetodite rakendamise järel on ilmnenud asjaolud, mis viitavad vajadusele muuta loa tingimusi, et tagada nende vastavus keskkonnanõuetele, või leevendada loaga kehtestatud tingimusi. Vastavalt KeÜS § 59 lg 5 punktidele 1 ja 2 otsustatakse keskkonnaloa muutmine avatud menetluseta, kui keskkonnaloa muutmine ei mõjuta keskkonnariski suurust, keskkonnaloa muutmisel ei toimu keskkonnamõju hindamist, puudub muu oluline avalik huvi avatud menetluse läbiviimiseks ning menetluse kiirem läbiviimine on vajalik keskkonnohu vältimiseks. Keskkonnaametile teadaolevate andmete põhjal ei ole keskkonnaloa muutmiseks vajalik keskkonnamõju hinnata ja muud olulist avalikku huvi ei esine. Samuti on menetluse kiirem läbiviimine põhjendatud seetõttu, et enne pesitsusperioodi algust ja võimalikku kaitsealuse liigi häirimist oleks loa omaja teadlik loale seatavatest piirangutest.

Keskkonnaloale lisatakse järgmine kõrvaltingimus: mäeeraldise ja teenindusmaa lõunapoolsetel lahustükkidel (katastriüksustel Vahtra liivakarjäär 1 ja Vahtra liivakarjäär 2) kaevandamine (sh ka raadamine, katendi koorimine, materjali väljamine ja transport, karjäärisiseste teede rajamine, ala korrastamine) võib toimuda vaid väljaspool kanakulli pesitsusaega ehk perioodil 01.08-28.02.

Riigilõivuseaduse § 28¹ lg 1 kohaselt ei võeta riigilõivu, kui keskkonnaloa muutmine otsustatakse KeÜS § 59 lg-s 5 sätestatud juhul avatud menetluseta.

3.2. Menetlusosalise ärakuulamine

Tegemist on kehtiva keskkonnaloa nõuete muutmise, mille tulemusel loas määratud tegevused ja nende sisu oluliselt ei muutu, ei kaasne suuremat keskkonnariski ega piirata kolmandate isikute õigusi. Arvestades eelnevat muudab Keskkonnaamet keskkonnaluba ilma avatud menetluseta (KeÜS § 59 lg 5 p 1).

Enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulisel või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited (HMS § 40 lg 1). Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaeg ei või olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates (HMS § 49 lg 2). Arvestades eelnevat edastas Keskkonnaamet 31.12.2025 kirjaga nr DM-134490-1 loa omajale teate menetluse algatamisest ja muudetud keskkonnaloa eelnõu ning keskkonnaloa muutmise otsuse eelnõu tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks, tähtajaga hiljemalt 16.01.2026. Sama kiri saadeti teadmiseks ka Tori Vallavalitsusele ja Tornator Eesti OÜ-le.

Marina Minerals OÜ arvamust ei esitanud.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk

juhataja

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Geoloogilised_labiloiked
3. Korrastatud_ala_plaan
4. Maeeraldise_plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Tori Vallavalitsus, Tornator Eesti OÜ

Marin Varblane

vanemspetsialist

maapõuebüroo

Liisu Aulik

spetsialist

loodushoiutööde osakond